

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut senest til EM17 pålægges at fremkomme med et forslag til opdeling af Qaasuitsup Kommunua. Naalakkersuisuts forslag skal tage udgangspunkt i den beslutning om ny kommunestruktur, som Qaasuitsup Kommunias kommunalbestyrelse traf den 29. juni 2016. Forslaget skal endvidere tage udgangspunkt i Formanden for Naalakkersuisuts tilkendegivelse om, at det nuværende bloktilskud til Qaasuitsup udgør det økonomiske grundlag for de nye kommuner i Qaasuitsup.

(Medlemmerne af Inatsisartut Siverth K. Heilmann og Steen Lynge, Atassut)

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges senest til EM 2017 at fremlægge et forslag om ændring af Inatsisartutloven om den kommunale styrelse, med henblik på indførelse af regler, der som udgangspunkt afskærer en borgmester fra at have anden beskæftigelse eller drive virksomhed ved siden af sit borgmesterhverv.

(Medlem af Inatsisartut Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit)

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges til i EM 2017 at fremlægge en redegørelse om rammer og principper for eventuel opfølgende omstrukturering efter kommunesammenlægningen.

(Medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Formand for Naalakkersuisut)

1. behandling

Medlemmerne af Inatsisartut Siverth K. Heilmann og Steen Lynge, Atassut har stillet et beslutningsforslag om, at Naalakkersuisut skal pålægges at fremkomme med forslag til opdeling af Qaasuitsup Kommunua.

Den 29. juni 2016 besluttede kommunalbestyrelsen i Qaasuitsup Kommunua, at den ønsker kommunen delt i to nye kommuner. Naalakkersuisut har, på baggrund af kommunalbestyrelsens konkrete forslag udarbejdet et forslag til en såkaldt særlov, der indeholder bestemmelser om deling af Qaasuitsup Kommunua, således som kommunalbestyrelsen har foreslået. Lovforslaget med tilhørende bemærkninger er sat på dagsordenen for denne efterårssamling med første behandling den 24. oktober 2016.

EM 2016/83

NSN- Sags nr.: 2016-12953

EM 2016/136

NSN- Sags nr.: 2016-12955

EM 2016/137

NSN- Sags nr.: 2016-12962

Det væsentligste formål med at søge lovgrundlaget for en kommunedeling vedtaget nu, er at man efter Naalakkersuisuts opfattelse bør bestræbe sig til det yderste for at gennemføre denne ændring inden kommunevalget i 2017.

Det er Naalakkersuisuts forhåbning, at forslagsstillerne er enige i at nærværende beslutningsforslag herefter vil være overflødigt.

På denne baggrund skal Naalakkersuisut indstille beslutningsforslaget fra Siverth K. Heilmann og Steen Lyngé, Atassut om opdeling af Qaasuitsup Kommunia til forkastelse.

Medlem af Inatsisartut Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit har fremsat et beslutningsforslag, som har til hensigt at borgmestrene fremover skal afskæres fra anden beskæftigelse eller virksomhed, ved siden af hvervet som borgmester.

I begrundelserne for forslaget henviser forslagsstilleren blandt andet til de gældende bestemmelser om andre hverv og erhverv for formanden for Inatsisartut, formanden for Naalakkersuisut og medlemmerne af Naalakkersuisut.

I § 25 i Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut er det fastsat, at de nævnte personer ved sin tiltræden skal fratræde andre hverv og erhverv. Der er samtidig fastsat bestemmelser om, at der under visse omstændigheder kan være adgang til at bevare nogle af disse hverv og erhverv eller påtage sig nye hverv og erhverv.

Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at hvervet som borgmester på væsentlige punkter adskiller sig fra disse hverv. Derfor bør man efter Naalakkersuisuts opfattelse være varsom med at sammenligne de gældende regler for disse hverv med reglerne for borgmestrenes virke.

I hvervene som formand for Naalakkersuisut og som medlem af Naalakkersuisut er der naturligvis det til fælles med borgmesterhvervet, at Naalakkersuisut lige som borgmestrene deltager i forvaltningen af Selvstyrets, henholdsvis kommunens, anliggender. Samtidig er ansvar og beføjelser på væsentlige punkter så forskellige, at en umiddelbar sammenligning ikke bør finde sted:

- Det er bestemt i den kommunale styrelseslov, at kommunernes anliggender styres af kommunalbestyrelserne. Selvstyrets anliggender styres af Naalakkersuisut.
- Kommunalbestyrelsen er ansvarlig for tilrettelæggelsen af kommunens administration og for ansættelse og afskedigelse af kommunaldirektøren. I Selvstyret varetages sådanne funktioner af Naalakkersuisut.
- Kommunalbestyrelsen nedsætter et økonomiudvalg til at varetage den umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender. Deen umiddelbare forvaltning af Selvstyrets anliggender varetages af Naalakkersuisut.
- Borgmesterens selvstændige kompetence er i den kommunale styrelseslov i det væsentligste begrænset til:
 - at afgøre sager på kommunalbestyrelsens vegne, som ikke tåler udsættelse eller ikke giver anledning til tvivl,

- at varetage den daglige ledelse af kommunens administration og servicere kommunalbestyrelsens og udvalgenes mødevirksomhed,
- at sørge for, at ingen udgift afholdes eller indtægt oppebæres i kommunens forvaltning uden fornøden bevilling.

I øvrigt er borgmesteren forpligtet til at tilrettelægge borgmesterens forretninger efter den styrelsesvedtægt, kommunalbestyrelsen vedtager, ligesom kommunalbestyrelsen i skærpede tilfælde kan fratage borgmesteren dennes funktion og opgaver. Endelig gælder det generelt, at kommunernes virksomhed i det hele taget finder sted under tilsyn af Naalakkersuisut.

En borgmester er derfor, efter Naalakkersuisuts opfattelse, ikke tillagt ansvar og beføjelser, som reelt er sammenlignelige med det ansvar og de beføjelser, der gør sig gældende for Naalakkersuisut.

Dette ændrer naturligvis ikke ved, at det kan være et fuldtidsjob at varetage et borgmesterhverv. Men det er ikke forudsat i den kommunale styrelsesordning. Dette tager Naalakkersuisut som udtryk for, at Inatsisartut finder det foreneligt med borgmesterhvervet at have anden beskæftigelse eller virksomhed samtidig. Der er i den forbindelse ikke forskel på reglerne for udøvelse af borgmesterhvervet før og efter kommunesammenlægningerne.

Sammenfattende kan Naalakkersuisut ikke tilslutte sig det fremsatte beslutningsforslag, som har til formål at afskære borgmestrene fra anden beskæftigelse eller virksomhed. På baggrund af de anførte bemærkninger skal Naalakkersuisut indstille beslutningsforslaget fra Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit om ændring af den kommunale styrelseslov til forkastelse.

Medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede har stillet beslutningsforslag om, at Naalakkersuisut til EM 2017 skal pålægges at fremlægge en redegørelse om rammer og principper for eventuel opfølgende omstrukturering efter kommunesammenlægningen.

Inatsisartut godkendte i 2006 Betænkning vedrørende en strukturreform af den offentlige sektor, og i 2009 blev de 18 tidligere kommuner sammenlagt til de nuværende 4 kommuner. De nye kommuner har trods opstartsvanskeligheder nu fået bedre økonomi og er i gang med at strukturere deres arbejde.

Naalakkersuisut har gennemført en evaluering af strukturreformen. Der ligger nu en del rapporter og konklusioner, som vi som folkevalgte kan arbejde videre med. Vigtige tiltag som budgetsamarbejdsaftale er igangsat. Under en fællesoffentlig konference i juni 2015 drøftede Naalakkersuisut sammen med kommunerne evaluering af strukturreformen. Her blev man enige om at fastholde principperne for strukturreformen, herunder kommunernes størrelser m.v.

Med henvisning til begrundelserne til beslutningsforslaget skal Naalakkersuisut venligt bemærke, at det at ændre kommunernes sammensætning ikke i sig selv vil forbedre folks levevilkår. Naalakkersuisut er af den opfattelse, at der bør ske en samlet indsats for hele landet med reformer, frem for at ændre ved de folkevalgtes antal og placering og trække nye grænser mellem kommunerne. På baggrund af en folkeafstemning om deling af Qaasuitsup Kommunia har Naalakkersuisut dog valgt at følge befolkningens ønske om deling af Qaasuitsup Kommunia og vi har igangsat det nødvendige lovarbejde.

Naalakkersuisut finder desuden, at befolkningens deltagelse i det lokaldemokratiske arbejde bør og kan være stærkere end tilfældet er i dag. På dette punkt har strukturreformen ikke levet op til vores forventninger. Men samtidig skal man være bevidst om, at den kommunale styrelseslov giver mulighed for, at kommunerne udvikler borgernes lokalpolitiske deltagelse, f.eks. ved at etablere lokaludvalg og brugerbestyrelser. Når befolkningen får bedre mulighed for medbestemmelse, kan man forvente et øget folkeligt engagement og udnyttelse af mulighederne for demokratisk indflydelse.

Naalakkersuisut deltager gerne i en bred og åben drøftelse af emnet. Naalakkersuisut kan dog ikke tilslutte sig, at man på nuværende tidspunkt lægger op til at ændre ved den beslutning, som Inatsisartut tog i 2006. Der er et selvstændigt behov for, at kommunerne gives tid til at realisere de positive effekter, der også er en del af strukturreformen.

Med disse ord indstiller Naalakkersuisut beslutningsforslaget fra Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit om en eventuel omstrukturering efter kommunesammenlægningerne til forkastelse.